

NŠAL 218, Družba sv. Elizabete za ljubljansko škofijo

0.2 t. m., 2 š.

V letu 1917 so pri nekaterih ljubljanskih Vincencijevih konferencah začeli ustanavljati t. i. damske odseke Vincencijevih konferenc, oz. Elizabetine konference, kar pa je bilo v nasprotju s pravili Vincencijeve družbe, zato so se naslednje leto konference organizirale v svojo družbo in 1. junija 1918 je ljubljanski škofijski ordinariat potrdil pravila nove Družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo oz. krajše Elizabetine družbe.

Družba je imela isti namen kot Vincencijeva, torej pomoč ubogim. Organi družbe so bile konference, osrednji svet in občni zbor. Članstvo je bilo žensko, le predsednik družbe je bil duhovnik, ki ga je imenoval škofijski ordinariat. Predstavljal je družbo navzven, vodil seje osrednjega sveta, občne zборе in podpisoval pravne listine. Osrednji svet je imel mesečne seje, občni zbor pa se je vršil vsako leto okoli praznika sv. Jožefa (19. marec). Konference so imele avtonomno premoženje, vodile pa so jih ženske predsednice.

Družba je bila preko svojih konferenc v začetku dejavna v Ljubljani in Trziču, in je imela ob potrditvi pravil leta 1918 8 konferenc, pred začetkom II. svetovne vojne jih je bilo 15. Nekatero konference niso bile pridružene centrali in so delovale bolj samostojno (Škofja Loka, Kovor, Predoslje, Cerknica), Jeseniška je delovala skupaj z Vincencijevo družbo, po nekaterih župnijah, npr. v Domžalah, pa so delovale Elizabetine konference, ki niso bile v ničemer povezane s centralo v Ljubljani.

Vir: Viktor Triler: »Ob 60 letnici Družbe sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani«, arhiv društva.

Fond se je v NŠAL nahajal že pred letom 1980. Obsegal je eno škatlo in bil le v grobem razvrščen in popisano. V letu 2009 se je na novo uredilo in popisalo. Fondu je bilo priključeno nekaj dopisov iz fonda družbe sv. Vincencija pavelskega NŠAL 216 in delovodnik Stolne Elizabetine konference; 1937–45, ter nekaj spisov za leta 1944/45, ki so se prej nahajali v NŠAL 215, Karitativna zveza.

Iz fonda je bilo izloženo gradivo:

- Knjižica: *Zwanzigster Jahresbericht ... Elisabeth – Kinder – Spitals zu Laibach für die Jahre 1897 und 1898*, Laibach 1899.
- Diplomsko naloga Barbara Boštjančič: *Elizabetina družba 1920–1946* iz leta 1988 je predstavljena v priročni knjižnici.
- Breve se nahaja v zbirki listin.
- Gradivo glede papeževega daru za otroke (1920/21) je predstavljeno v NŠAL 216 Vincencijeva družba v Ljubljani, š. 5.

Gradivo je bilo sicer v grobem razdeljeno med letna poročila družbe in letna poročila krajevnih konferenc, a dejansko neurejeno.

Blaž Otrin

POPIS GRADIVA

Š. 1

Spisi glede ustanovitve družbe

- Dopis škofijskega ordinariata v Ljubljani o ustanovitvi in potrditvi pravil družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo; 1. junij 1918.
- Potrjena pravila družbe, 1918.
- Dopis o izročitvi rimskega breva glede odpustkov za družbo sv. Elizabete; 26. 8. 1918. Breve se nahaja v zbirki listin.
- Dopis policijskega ravnateljstva o potrditvi pravil družbe; 17. november 1918.
- *Pravila družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo*. Škofijski ordinariat potrdil 1. 6. 1918, policijsko ravnateljstvo 17. 11. 1918, spremembe pravil potrdil veliki župan ljubljanske oblasti 11. 1. 1929.
- Dopis policijskega ravnateljstva o dovoljenju za ustanovitev družbe; 13. 1. 1920.

Pravila in pravilniki družbe:

- Tiskana *Pravila družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo*. Rokopisno so dopisna popravki pravil iz leta 1929.
- Pravila za konference sv. Elizabete in osnutki pravilnikov.
- Družbene molitve pred sejo.

Letna poročila družbe.

- 1920–43.

Občni zbori:

- 1922 – tajniško poročilo.
- 1924 – zapisnik.
- 1925 – zapisnik.
- 1929 – poročilo o občnem zboru in članek v *Slovincu*.
- 1930 – tajniško poročilo in članka v *Slovincu* in *Veri in življenju*.
- 1932 – tajniško in blagajniško poročilo.
- 1933 – poročilo o občnem zboru in tajniško poročilo.
- 1934 – poročilo o občnem zboru in članek v *Slovincu*.
- 1935 – poročilo o občnem zboru in tajniško poročilo.
- 1936 – poročilo o občnem zboru, računski zaključek, nagovori in poročilo za časopis *Slovenec*.
- 1937 – poročilo o občnem zboru, tajniško poročilo in poročilo za časopis *Slovenec*.
- 1938 – zapisnik.
- 1939 – poročilo o občnem zboru in članek v *Slovincu*.
- 1940 – poročilo o občnem zboru in tajniško poročilo.
- 1941 – tajniško poročilo in članek v *Slovincu*.
- 1942 – tajniško poročilo.
- 1943 – tajniško poročilo.

Zapisniki sestankov osrednjega sveta.

- 5. 3. 1924, 7. 10. 1930, 20. 11. 1935, 5. 10. 1937, 4. 10. 1938, 8. 10. 1938.
- Knjižica zapiskov s sej osrednjega sveta 1937–39.

Razni spisi ob poslovanju društva: dopisi, vabila, finančna potrdila, računi

- 1920–1942.

Nagovori in predavanja

- »Sveta ljubezen – kraljica v kraljestvu Kristusovem«.
- »Sv. Elizabeta«.
- »O svetovni bratovščini žena krščanske ljubezni«.
- »Angel ljubezni« (Doroteja pl. Chopieta).
- »Kaj priča sodobna žena o sveti ljubezni«.
- »Družba sv. Elizabete za ljubljansko škodijo«.
- Razni nagovori.

Š. 2

Gradivo konferenc:

- Ljubljana - sv. Nikolaj; stolna konferenca.
  - Poročilo o prvem letu delovanja; 1917.
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi; 1923–32, 1944, 1945.
  - Delovodnik Stolne Elizabetine konference; 1937–45 → Nahaja se v š. 1.
- Ljubljana – Marijino oznanjenje
  - Poročilo o prvem letu delovanja; 1917.
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi; 1923–38.
- Ljubljana -sv. Jakob
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi, 1923–41.
- Ljubljana - sv. Peter
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi, 1923–41.
- Ljubljana – Spodnja Šiška.
  - Poročilo o ustanovitvi konference, 1917
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi; 1923–32.
- Ljubljana – Trnovo.
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi; 1922–25, 1944.
- Ljubljana – Moste.
  - Letna poročila, 1922–38.
  - Razni spisi; 1922–25.
- Tržič
  - Letna poročila, 1922–38.
- Ljubljana – sv. Nikolaj - stolne konference, odsek za otroke
  - Letna poročila 1932–38.
- Jesenice.
  - Letno poročilo 1932.
- Škofja Loka
  - Letna poročila; 1932, 33.
- Bled.

- Letna poročila, 1933–38.
  - Razni spisi; 1933/34.
- Koroška Bela
  - Letna poročila, 1931–38.
- Ljubljana – Zgornja Šiška.
  - Letna poročila, 1936–38.
- Kovor
  - Letni poročili, 1936–37.
- Cerknica
  - Dopis o ustanovitvi konference; 1937.
- Ljubljana – Kodeljevo.
  - Letna poročila, 1938.
- Elizabetini konferenca za akademičarke v Ljubljani,
  - blagajniška knjiga, 1941, 1942.
  - blagajniška knjiga, 1941–43.
  - Prošnja za podporo.